

**Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r.
o ochronie danych osobowych
przetwarzanych w związku z zapobieganiem
i zwalczaniem przestępczości**

(Dz.U. z 2019 r. poz. 125)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy]

Ustawa określa:

- 1) zasady i warunki ochrony danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także wykonywania tymczasowego aresztowania, kar, kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności;
- 2) prawa osób, których dane osobowe są przetwarzane przez właściwe organy w celach, o których mowa w pkt 1, oraz środki ochrony prawnej przysługujące tym osobom;
- 3) sposób prowadzenia nadzoru nad ochroną danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy w celach, o których mowa w pkt 1, z wyłączeniem danych osobowych przetwarzanych przez prokuraturę i sądy;
- 4) zadania organu nadzorczego oraz formy i sposób ich wykonania;
- 5) obowiązki administratora i podmiotu przetwarzającego oraz inspektora ochrony danych i tryb jego wyznaczenia;
- 6) sposób zabezpieczenia danych osobowych;
- 7) tryb współpracy z organami nadzorczymi w innych państwach Unii Europejskiej;
- 8) odpowiedzialność karną za naruszenie przepisów niniejszej ustawy.

Powiązania z innymi przepisami:

- motyw 13, motyw 80, art. 45 dyrektywy 2016/680,
- art. 3, art. 4, art. 5, art. 6–12, art. 22–30, art. 31–38, art. 39–45, art. 46–49, art. 48–49, art. 50–53, art. 54–55 OchrDanychZwPrzestU.

I. Zakres regulacji

1. Artykuł 1 OchrDanychZwPrzestU wyznacza zakres przedmiotowy oraz podmiotowy regulacji. Precyzyjne wyznaczenie zakresu podmiotowego regulacji może pozostawać jednak problematyczne ze względu na niedookreślone sformułowanie podmiotów, które zobowiązane są do stosowania OchrDanychZwPrzestU – właściwe organy, które powołane są do rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także wykonywania tymczasowego aresztowania, kar, kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności. Poprzez takie ujęcie przywołanych podmiotów punktem wyjścia do stwierdzenia, że są one zobowiązane do stosowania OchrDanychZwPrzestU, będzie analiza ich zadań określonych przepisami prawa (odnośnie do definicji pojęcia właściwego organu, por. komentarz do art. 4 pkt 16 OchrDanychZwPrzestU). Omawiany przepis określa również zakres przedmiotowy poprzez wskazanie zagadnień uregulowanych OchrDanychZwPrzestU.

II. Zakres podmiotowy

2. W ocenie autora dla stwierdzenia, że określony podmiot zobowiązany jest do stosowania OchrDanychZwPrzestU, konieczne będzie podjęcie trzech czynności.

Pierwszą z nich będzie udzielenie **odpowiedzi na pytanie, czy podmiot ten jest organem właściwym w rozumieniu art. 4 pkt 16 OchrDanychZwPrzestU**. Należy zatem określić, czy podmiot ten można zaliczyć do jednej z następujących grup: organów władzy publicznej, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów uprawnionych na podstawie przepisów innych niż OchrDanychZwPrzestU do przetwarzania danych osobowych (odnośnie do definicji pojęcia właściwego organu por. komentarz do art. 4 pkt 16).

W drugiej czynności należy **zidentyfikować zadania realizowane przez właściwy organ, a określone odrębnymi przepisami prawa, które to odpowiadają katalogowi określonemu w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU**, tj.:

- 1) rozpoznawanie czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 2) zapobieganie czynom zabronionym, w tym zagrożeniom dla bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) wykrywanie czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 4) zwalczanie czynów zabronionych, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 5) wykonywanie tymczasowego aresztowania, kar, kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności.

Trzecia (ostatnia) czynność powinna polegać na zweryfikowaniu, czy przetwarzanie danych osobowych przez właściwy organ w celu wykonywania wyżej wymienionych zadań

nie zostało przez ustawodawcę wyłączone spod stosowania OchrDanychZwPrzestU na podstawie jej art. 3 (więcej na ten temat: zob. komentarz do art. 3).

3. W tym miejscu należy podkreślić, że dla jednoznacznego stwierdzenia, czy dany podmiot zobowiązany jest do stosowania OchrDanychZwPrzestU, szczególnie istotne będzie przeprowadzenie czynności w ramach drugiego z wyżej wymienionych etapów, tj. dopasowanie zadań realizowanych przez podmiot do katalogu określonego w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU. Jak podkreśla sam ustawodawca w uzasadnieniu do projektu OchrDanychZwPrzestU, przetwarzanie będzie odbywało się na podstawie RODO, nie zaś OchrDanychZwPrzestU, w sytuacji gdy pierwotny cel przetwarzania danych jest inny niż ten wchodzący do katalogu wymienionego w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU. Cel ten jest realizowany w późniejszym czasie ze względu na obowiązek wynikający z przepisu prawa (uzasadnienie do projektu ustawy – druk sejmowy Nr 2989 Sejmu VIII kadencji, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2989>, dostęp: 20.7.2019 r.). Stanowisko to zdaje się wynikać wprost z brzmienia motywu 11 dyrektywy 2016/680. Zgodnie jego treścią przykładem powyżej opisanej sytuacji jest działalność instytucji finansowych, które niezależnie od swoich pierwotnych celów zatrzymują przetwarzane przez siebie dane osobowe do celów postępowania przygotowawczego, wykrywania lub ścigania czynów zabronionych, a następnie je udostępniają wyłącznie uprawnionym w tym zakresie organom, działając w oparciu o przepisy prawa. Zdaniem autora przywołany przypadek może mieć zastosowanie niemalże do każdego podmiotu przetwarzającego dane osobowe w związku z prowadzoną przez niego działalnością, które to dane mogą być udostępniane organom ścigania (np. policji) w związku z prowadzonymi przez nie czynnościami. W takiej sytuacji podmioty udostępniające dane osobowe będą działały w ramach RODO w oparciu o obowiązek wynikający z przepisu prawa, tj. art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

Przykład

Jako przykład takiej sytuacji można podać przetwarzanie danych osobowych przez przedsiębiorcę w związku ze świadczonymi usługami oraz w związku z realizacją przepisów rachunkowych (art. 74 RachunkU). W ramach czynności prowadzonych przez Policję przedsiębiorca zobowiązany może być do udostępniania danych osobowych swoich kontrahentów. Podmiot ten przetwarzać będzie dane osobowe w oparciu o przepisy RODO, zaś samo przetwarzanie polegające na udostępnieniu danych wynikać będzie z obowiązku prawnego określonego w PolicjaU (np. art. 15 § 3 KPK, art. 15 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 20 ust. 1 i 1c PolicjaU). Nie oznacza to, że poprzez udostępnienie danych Policji przedsiębiorca zobowiązany będzie do stosowania przepisów OchrDanychZwPrzestU.

4. W tym miejscu należy przystąpić do wyjaśnienia pojęć wykorzystanych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU, tj.:

- 1) rozpoznawanie, wykrywanie, zwalczanie czynów zabronionych i zapobieganie im,
- 2) czyn zabroniony,
- 3) zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego,

- 4) tymczasowe aresztowanie,
- 5) kary,
- 6) kara porządkowa,
- 7) środki przymusu bezpośredniego skutkujące pozbawieniem wolności.

5. Definicji ustawowej rozpoznawania, wykrywania, zwalczania czynów zabronionych i zapobiegania im na próżno szukać w regulacjach prawnych. Należy jedynie nadmienić, że określenia te funkcjonują w polskim porządku prawnym. Dla przykładu można podać następujące ustawy, które wykorzystując omawiane pojęcia, precyzują katalog zadań nałożonych na odpowiednie podmioty:

- 1) art. 5 BezpWewnU, określający zadania Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako:
 - a) rozpoznawanie i zwalczanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo wewnętrzne państwa oraz jego porządek konstytucyjny, a także zapobieganie im,
 - b) rozpoznawanie, wykrywanie przestępstw i zapobieganie im,
 - c) rozpoznawanie, wykrywanie zagrożeń godzących w bezpieczeństwo i zapobieganie im;
- 2) art. 2 CBAU, określający zadania biura, m.in. rozpoznawanie, wykrywanie przestępstw i zapobieganie im;
- 3) art. 1 ust. 2 pkt 4 PolicjaU, zgodnie z którym jej zadaniem jest wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, zaś zgodnie z art. 14 ust. 1 PolicjaU Policja wykonuje czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe w celu rozpoznawania, wykrywania przestępstw i wykroczeń i zapobiegania im;
- 4) art. 1 ust. 2 pkt 4 i 4a StrGranU, zgodnie z którym do zadań przywołanego podmiotu należy m.in. rozpoznawanie, wykrywanie wskazanych w ustawie przestępstw i wykroczeń oraz zapobieganie im, a także ściganie ich sprawców.

6. Mając na względzie przywołane przykłady, należy postawić tezę, że celem ustawodawcy mogło być sprecyzowanie jak najszerszego katalogu czynności podejmowanych przez właściwe organy w celu szeroko rozumianego zwalczania przestępczości. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że dyrektywa 2016/680 nie posługuje się analogicznymi pojęciami, wskazując jako cel przetwarzania danych osobowych: zapobieganie przestępczości, prowadzenie postępowań przygotowawczych, wykrywanie i ściganie czynów zabronionych. Zdaniem autora wykorzystane przez polskiego prawodawcę sformułowania (rozpoznawanie czynów zabronionych, zapobieganie czynom zabronionym, wykrywanie i zwalczanie czynów zabronionych) konsumuje zakres pojęciowy użyty w dyrektywie 2016/680.

7. Zgodnie z motywem 13 dyrektywy 2016/680 czyn zabroniony powinien być autonomicznym pojęciem prawa unijnego, według wykładni TSUE. W polskim stanie prawnym definicja czynu zabronionego została określona w art. 115 § 1 KK, wskazującym, że jest to zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej. Istotne jest, że zgodnie z doktryną prawa karnego (zob. *W. Wróbel, A. Zoll, Polskie prawo karne. Część ogólna*, Kraków 2010, s. 32) wśród czynów zabronionych należy wyróżnić dwie kategorie. Pierwszą z nich stanowią zbrodnie i występki, drugą zaś wykroczenia. W tym miejscu pomocny będzie art. 7 KK, zgodnie z którym przez zbrodnie należy rozumieć czyny

zabronione zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 3 lata albo karą surowszą. Ten sam przepis stanowi, że występki to czyny zabronione zagrożone grzywną powyżej 30 stawek dziennych albo powyżej 5000 złotych, karą ograniczenia wolności przekraczającą miesiąc albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc. Jako wykroczenia należy więc rozumieć wszelkie czyny zabronione, których kara nie sięga wysokości przewidzianej dla występku.

8. W zakresie pojęcia bezpieczeństwa publicznego dyrektywa 2016/680 wskazuje, że ustanawia ona przepisy regulujące przetwarzanie danych osobowych w celach m.in. ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom. Na gruncie prawa polskiego brak jest definicji omawianego pojęcia. Za uzasadnieniem do projektu komentowanej ustawy należy wskazać, że określenie „bezpieczeństwo publiczne” używane jest zamiennie bądź też łącznie z pojęciem porządku publicznego. Jak podkreślają autorzy przywołanego uzasadnienia, **pojęcia bezpieczeństwa publicznego oraz porządku publicznego należy uznać za równorzędnie chronione konstytucyjnie wartości**. Jako bezpieczeństwo publiczne określono stan, w którym powołane do tego instytucje państwowe mogą w sposób niezakłócony wykonywać swoje zadania, mające na celu ochronę interesów państwa, ochronę życia, zdrowia i mienia ludzi, z jednoczesnym poszanowaniem praw i wolności jednostki. Porządek publiczny przedstawiono zaś w tym samym uzasadnieniu jako stan, w którym obywatele przestrzegają pewnego przyjętego wzorca zachowań w miejscach publicznych, tj. przeznaczonych dla ogółu społeczeństwa. Należy przychylić się do stanowiska przedstawionego w przywoływanym uzasadnieniu, zgodnie z którym obie definicje pozostają w ścisłym związku, gdyż ochrona bezpieczeństwa publicznego sprzyja budowaniu zasad mających zapewnić ład i porządek. Natomiast egzekwowanie przez państwo zachowań zgodnych z przyjętymi normami prawnymi i zasadami współżycia społecznego sprzyja utrzymaniu bezpieczeństwa publicznego (uzasadnienie do projektu ustawy – druk sejmowy Nr 2989 Sejmu VIII kadencji).

9. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że przedstawione w uzasadnieniu projektu rozumienie pojęć bezpieczeństwa i porządku publicznego jest jedną z możliwych interpretacji. Wskazuje na to lektura poglądów przedstawicieli nauk prawnych, którzy przedstawiają różne definicje przywołanych pojęć. Zważywszy na doniosłość regulacji, jaką jest *OchrDanychZwPrzestU*, zdaniem autora pojęcia te powinny być rozumiane szeroko.

10. Bezpieczeństwo publiczne warto definiować jako stan niezakłóconego i zgodnego z wolą obywateli funkcjonowania instytucji publicznych, ale również bezpieczeństwo życia, zdrowia oraz mienia samych obywateli w wyniku akceptowanego przez nich porządku prawnego. Jako bezpieczeństwo publiczne należy zatem uwzględnić bezpieczeństwo w miejscach publicznych oraz prywatnych, chroniące przed zamachami na życie, zdrowie, mienie, ale również bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, lotnictwa, żeglugi śródlądowej i morskiej (*B. Sprengel*, Ustrój organów administracji bezpieczeństwa i porządku publicznego, Włocławek 2004, s. 13).

11. Przez porządek publiczny należy zaś rozumieć stan wewnątrz państwa regulowany normami prawnymi i pozaprawnymi (obyczajowymi, moralnymi, religijnymi, zasadami współżycia społecznego, których przestrzeganie umożliwia normalne współżycie

jednostek w organizacji państwowej, w określonym miejscu i czasie) – zob. *S. Pieprzny*, *Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w prawie administracyjnym*, Rzeszów 2007, s. 39.

12. Podobnie jak w przypadku pojęć zawartych w art. 1 pkt 1 *OchrDanychZwPrzestU* (rozpoznawanie, wykrywanie, zwalczanie czynów zabronionych i zapobieganie im) wyrażenia: porządek oraz bezpieczeństwo i porządek publiczny wykorzystywane są przez polskiego ustawodawcę również na gruncie innych ustaw. Przykładem może być m.in. art. 1 ust. 2 pkt 2 *PolicjaU*, art. 1 ust. 1 *StrażGminU*, art. 4 ust. 1 pkt 2 i 6 *ŻandarWojskU*.

13. Mając powyższe na względzie, warto odwołać się do rozumienia omawianych pojęć w ramach przykładowo przywołanych aktów prawnych. Przez pojęcie porządku publicznego należy rozumieć uregulowany według pewnych zasad wzajemny stosunek zewnętrzny ludzi lub rzeczy (*M. Bojarski*, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Legalis/el. 2013, komentarz do art. 51, teza 22). **Zakłócenie porządku publicznego** oznacza wywołanie stanu, który w danym miejscu, czasie i okolicznościach, zgodnie z przyjętymi zwyczajami i obowiązującymi przepisami, uważa się za nienormalny i który, w obiektywnym odbiorze, odczuwany jest jako utrudnienie lub uniemożliwienie powszechnie akceptowanego sposobu zachowania się w miejscach dostępnych dla bliżej nieokreślonej liczby osób (*B. Opaliński, M. Rogalski, P. Szustakiewicz*, *Ustawa o Policji. Komentarz*, Legalis/el. 2015, komentarz do art. 1, pkt 5). Przez **porządek publiczny** należy rozumieć pewien pożądany stan wewnątrz państwa, umożliwiający normalne funkcjonowanie jego instytucji oraz, co szczególnie istotne w tym kontekście, jednostek w państwie [*P. Drembkowski*, *Ustawa o strażach gminnych (w:) P. Drembkowski*, *Straże. Komentarz do ustaw*, Legalis/el. 2018, komentarz do art. 1, pkt 7].

14. Niezależnie od powyższej próby przybliżenia rozumienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, za *S. Pieprznym* należy podkreślić, że **brak jest definicji tych pojęć, która pozostawałaby niezmienna oraz uniwersalna**. Zdaniem przywołanego przedstawiciela doktryny definicje te zależą od wielu zmiennych okoliczności (wynikających np. z rozwoju społeczeństwa, cywilizacji, techniki oraz komunikacji), co z kolei nakłada na podmioty stosujące prawo obowiązek dokonywania ich właściwej interpretacji (*S. Pieprzny*, *Ochrona...*, s. 41).

15. Przy interpretacji pojęcia **tymczasowego aresztowania** należy odwołać się do rozdziału 28 *KPK*, dotyczącego tzw. środków zapobiegawczych. Tymczasowe aresztowanie jest jedynym środkiem tego typu o charakterze izolacyjnym. Środki zapobiegawcze to zaś środki przymusu, mające na celu zabezpieczenie prawidłowego przebiegu postępowania karnego, ale również zapobiegnięcie popełnieniu przez oskarżonego nowego przestępstwa [*A. Sakowicz* (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Legalis/el. 2016, komentarz do art. 249 *KPK*, pkt 1].

Ważne

Szczególne zasady zastosowania tymczasowego aresztowania określa art. 250 *KPK*, podkreślając, że może ono nastąpić jedynie na mocy postanowienia sądu.

16. W zakresie omówienia pojęcia kar punktem wyjścia będzie zwrócenie uwagi, że zarówno w dyrektywie 2016/680, jak i w OchrDanychZwPrzestU pojęcie kary odniesiono do jej wykonywania. **W polskim porządku prawnym pojęcie kary w rozumieniu prawa karnego odnosi się do rodzajów kar ujętych w katalogu określonym w art. 32 KK.** Przez karę należy rozumieć osobistą dolegliwość zadaną sprawcy przestępstwa przez konstytucyjnie uprawniony do tego organ państwowy. Co istotne, kara może być reakcją jedynie na popełnione przestępstwo, przez które należy rozumieć wcześniej omówiony czyn zabroniony pod groźbą kary i zawiniony (W. Wróbel, A. Zoll, Polskie prawo karne..., s. 32).

17. Podkreślenia wymaga, że w OchrDanychZwPrzestU ustawodawca nie powołał się na szersze zakresowo pojęcie sankcji karnej, które oprócz przywołanych już kar obejmuje również inne środki reakcji prawnokarnej (środki karne, przepadek i środki kompensacyjne, środki probacyjne, środki zabezpieczające). **Pojęcie kary, które zostało wykorzystane przez legislatora w OchrDanychZwPrzestU, jest więc pojęciem węższym zakresowo od terminu „sankcja karna”, co zaś wyłącza możliwość stosowania wskazanych pojęć zamiennie.** Kary określone w art. 32 KK są jedynie elementem składowym katalogu sankcji karnych. Przypisywanie takiego samego znaczenia pojęciom kary oraz sankcji karnej spotkało się z zastrzeżeniami wśród przedstawicieli doktryny [M. Melezini (w:) System Prawa Karnego, t. 5, Nauka o karze. Sądowy wymiar kary, red. T. Kaczmarek, Warszawa 2017, s. 136: „Próbę objaśnienia terminów «sankcja karna» i «kara» podejmuje też. J. Raglewski, który na wstępie trafnie stwierdza, że termin sankcja karna «obejmuje wszystkie środki reakcji prawnokarnej, jakie mogą być stosowane wobec sprawców czynów zabronionych», dodając dalej, że termin «kara» jest pojęciem węższym zakresowo w stosunku do «sankcji karnej». Jednak ustalając znaczenie terminu «kara», autor ten wyróżnia następnie dwojakie rozumienie terminu «kara» – *sensu largo* oraz *sensu stricto*. Rozwijając tę myśl, przyjmuje, że «kara» *sensu largo* oznacza «wszelkiego rodzaju środki prawnokarnej reakcji, jakie mogą być stosowane wobec osoby, która dopuściła się czynu spenalizowanego w przepisach prawa karnego» i w istocie stanowi synonim rozważanego wcześniej pojęcie «sankcja karna». Przypisywanie tożsamego znaczenia obu pojęciom, przy założeniu, że różnią się one zakresowo, nie wydaje się trafne i spotkało się z zastrzeżeniami w doktrynie”]. Mając na względzie powyższe, w ocenie autora pojęcie kary w rozumieniu art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU powinno być rozumiane bezpośrednio w odniesieniu do katalogu przywołanego w art. 32 KK, do którego zaliczamy: grzywnę, karę ograniczenia wolności, karę pozbawienia wolności (od miesiąca do lat 15), karę 25 lat pozbawienia wolności oraz karę dożywotniego pozbawienia wolności.

18. Wykorzystane przez ustawodawcę pojęcie kar porządkowych należy rozpatrywać przy uwzględnieniu rozdziału 31 KPK. Artykuł 285 KPK wymienia katalog kar porządkowych, które mogą być nałożone na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, obrońcę lub pełnomocnika, ograniczając je do możliwości nałożenia kary pieniężnej w wysokości do 3000 złotych. Ponadto przywołany przepis precyzuje, że w określonych przypadkach może zostać zarządzona kara porządkowa w postaci zatrzymania i przymusowego doprowadzenia świadka, biegłego, tłumacza i specjalisty. Zgodnie zaś z art. 287 KPK

w sytuacji uporczywego uchylania się od złożenia zeznania, wykonania czynności biegłego, tłumacza lub specjalisty oraz wydania przedmiotu, niezależnie od wskazanej wyżej kary pieniężnej, może zostać zastosowany areszt na czas nieprzekraczający 30 dni. Do kar porządkowych skutkujących pozbawieniem wolności należy również zaliczyć karę pozbawienia wolności określoną w art. 49 PrUSP, zgodnie z którym sąd może ukarać winnego karą porządkową grzywny w wysokości do 3000 złotych lub karą pozbawienia wolności do 14 dni.

19. Jako środki przymusu bezpośredniego skutkujące pozbawieniem wolności należy wskazać zatrzymanie, którego przesłanki stosowania zostały określone m.in. w następujących ustawach:

- 1) art. 75 § 2, art. 247 § 1 KPK,
- 2) art. 150 § 3 KKS,
- 3) art. 15 ust. 1 pkt 2–3 w zw. z art. 14 ust. 1 PolicjaU,
- 4) art. 17 ust. 1 pkt 3–4 ŻandarWojskU,
- 5) art. 11 ust. 1 pkt 5–5b i ust. 1c StrGranU (*K. Dąbkiewicz*, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Warszawa 2018, s. 33).

III. Zakres przedmiotowy

20. Oprócz wyżej opisanego katalogu podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów OchrDanychZwPrzestU reguluje ona również następujące zagadnienia:

- 1) sposób realizacji praw osób, których dane przetwarzane są przez właściwe organy w celach opisanych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU – rozdział 4 (art. 22–30) OchrDanychZwPrzestU;
- 2) środki ochrony prawnej, które przysługują osobom, których dane są przetwarzane w celach opisanych powyżej (w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU) – rozdział 7 (art. 50–53) OchrDanychZwPrzestU;
- 3) realizacja nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy w celach opisanych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU – rozdział 2 (art. 6–12) OchrDanychZwPrzestU;
- 4) zadania (formy oraz sposób ich wykonania) organu sprawującego nadzór nad przetwarzaniem danych przez organy właściwe w celach opisanych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU – rozdział 2 (art. 5) OchrDanychZwPrzestU;
- 5) obowiązki ciężące na administratorze oraz podmiocie przetwarzającym, w związku z przetwarzaniem danych w celach opisanych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU – rozdział 5 oddział 1 (art. 31–38) OchrDanychZwPrzestU;
- 6) obowiązki ciężące na inspektorze ochrony danych oraz tryb jego wyznaczenia przez administratora oraz podmiot przetwarzający – rozdział 5 oddział 3 (art. 46–49) OchrDanychZwPrzestU;
- 7) sposoby zabezpieczenia danych osobowych – rozdział 5 oddział 2 (art. 39–45) OchrDanychZwPrzestU;

- 8) współpraca organu nadzorczego wyznaczonego w ustawie z organami nadzorczymi z innych państw Unii Europejskiej – rozdział 6 (art. 48–49) OchrDanychZwPrzestU;
- 9) odpowiedzialność za naruszenie przepisów OchrDanychZwPrzestU – rozdział 8 (art. 54–55) OchrDanychZwPrzestU;

21. Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga zagadnienie wskazane w pkt 3 powyżej. W zakresie realizacji nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy w celach określonych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU polski ustawodawca wprost wyłączył przetwarzanie danych osobowych przez prokuratury i sądy. Stanowiło to realizację założeń dyrektywy 2016/680, która w art. 45 (oraz odnoszącym się do niego motywie 80 dyrektywy 2016/680) bezpośrednio wskazuje, że państwa członkowie wprost zapewniają, by żaden organ nadzorczy nie był właściwy do nadzorowania operacji przetwarzania dokonywanych przez sądy w toku sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości. Oznacza to, że Prezes UODO nie będzie organem odpowiednim do sprawowania nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez sądy i prokuratury. Kluczowe w tym zakresie będą przepisy następujących ustaw: PrUsP, PrUSWoj, PrUSA oraz PrProk. Przywołane regulacje jako organy nadzorcze precyzują odpowiednio:

- 1) Prezesów Sądów Okręgowych,
- 2) Prezesów Sądów Apelacyjnych,
- 3) Krajową Radę Sądownictwa,
- 4) Prezesów Wojskowych Sądów Garnizonowych,
- 5) Prezesa NSA oraz
- 6) Prokuratora Generalnego.

Art. 2. [Zakres stosowania]

Ustawę stosuje się do przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy w celach, o których mowa w art. 1 pkt 1, w sposób:

- 1) **całkowicie lub częściowo zautomatyzowany;**
- 2) **inny niż zautomatyzowany, w przypadku gdy dane te stanowią lub mają stanowić część zbioru danych.**

Powiązania z innymi przepisami:

- motyw 18, art. 2 ust. 2 dyrektywy 2016/280,
- art. 1, 4 OchrDanychZwPrzestU,
- art. 2 RODO.

1. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu OchrDanychZwPrzestU, rozwiązania przyjęte w art. 2 OchrDanychZwPrzestU odpowiadają art. 2 ust. 2 dyrektywy 2016/680. W uzasadnieniu do projektu komentowanej ustawy możemy zaś przeczytać, że jej art. 2 określa zakres stosowania dyrektywy, który to nie ogranicza się do transgranicznego przetwarzania danych, lecz obejmuje wszystkie operacje przetwarzania realizowane przez wła-

ściwe organy (zob. komentarz do art. 4 pkt 16) do celów określonych w art. 1 dyrektywy 2016/680 (odpowiednik art. 1 pkt. 1 OchrDanychZwPrzestU) [zob. wniosek z 21.1.2012 (2012/0010 (COD)) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych].

2. Uwzględniając powyższe, aktualne pozostaną poglądy wyrażone na gruncie art. 2 ust. 1 RODO, a dotyczące opisanych w komentowanym przepisie dwóch przypadków przetwarzania danych osobowych, tj.:

- 1) całkowicie lub częściowo zautomatyzowany,
- 2) inny niż zautomatyzowany, w przypadku gdy dane te stanowią lub mają stanowić część zbioru danych.

3. W pierwszej kolejności należy wskazać, że zautomatyzowane przetwarzanie danych to nie tylko (choć w znacznej części) przetwarzanie w systemie informatycznym [*P. Litwiński* (red.), Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych. Komentarz, Warszawa 2018, s. 139]. Należy podkreślić, że **jakiegokolwiek przetwarzanie danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany w celach określonych w art. 1 pkt 1 OchrDanychZwPrzestU będzie skutkowało koniecznością stosowania przepisów OchrDanychZwPrzestU**. Oznacza to, że w przypadku gdy choć jedna spośród sekwencji pewnych czynności odpowiadających pojęciu przetwarzania danych osobowych będzie odbywała się przynajmniej w sposób częściowo zautomatyzowany, to konieczne będzie stosowanie przepisów OchrDanychZwPrzestU [por. *M. Sakowska-Baryła* (red.), Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz, Warszawa 2018, s. 55–56]. Podkreślenia wymaga, że w przypadku całkowicie lub częściowo zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych nie jest istotne, czy dane stanowią lub czy będą stanowić zbiór danych osobowych. Oznacza to, że tak samo jak na gruncie przepisów RODO, doszło do wyodrębnienia automatycznego przetwarzania danych osobowych od pozostałych form przetwarzania danych.

4. Brak zautomatyzowanego lub częściowo zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych nie oznacza jednocześnie, że ich przetwarzanie będzie wyłączone spod rygorów OchrDanychZwPrzestU. Przetwarzanie danych osobowych w sposób inny niż zautomatyzowany (np. ręcznie) będzie podlegało pod przepisy komentowanej ustawy, w sytuacji gdy dane te stanowią lub mają stanowić część zbioru danych. Dla prawidłowego zrozumienia omawianego sposobu przetwarzania danych za istotną należy uznać tezę przedstawioną w postanowieniu SN z 11.12.2000 (II KKN 438/00, Legalis), zgodnie z którą dane osobowe są objęte ochroną prawną już wówczas, gdy tylko mogą zostać włączone do zbioru danych osobowych, niezależnie od tego, czy się w nim ostatecznie znalazły. Według przywołanego stanowiska dane osobowe podlegają już wówczas adekwatnym środkom zabezpieczającym, a osobie, której dane dotyczą, przysługują prawa związane z przetwarzaniem jej danych. Zasadność tego stanowiska w stosunku

do OchrDanychZwPrzestU potwierdza bezpośrednio motyw 18 dyrektywy 2016/280, według którego ochrona osób fizycznych powinna mieć zastosowanie do zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych oraz do przetwarzania ręcznego, jeżeli **dane osobowe znajdują się lub mają się znaleźć w zbiorze danych** (odnośnie do definicji zbioru danych zob. komentarz do art. 4 pkt. 17).

Art. 3. [Wyłączenie stosowania]

Przepisów ustawy nie stosuje się do ochrony danych osobowych:

- 1) znajdujących się w aktach spraw lub czynności lub urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych, prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2018 r. poz. 652, 1010, 1387 i 2432), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399), ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958, 2192, 2193, 2227 i 2354), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2018 r. poz. 475, z późn. zm.), ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz.U. z 2014 r. poz. 24, z 2015 r. poz. 396, z 2016 r. poz. 2205 oraz z 2018 r. poz. 2435), ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1767 oraz z 2018 r. poz. 5, 1000, 1443 i 1669);
- 2) przetwarzanych w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa narodowego, w tym w ramach realizacji zadań ustawowych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Powiązania z innymi przepisami:

- motyw 14, art. 2 dyrektywy 2016/680,
- art. 1, art. 13, art. 14 OchrDanychZwPrzestU,
- art. 6 OchrDanychU.

I. Podstawy zastosowania przedmiotowego wyłączenia

1. Omawiany przepis art. 3 w założeniu ustawodawcy miał być implementacją normy przewidzianej w art. 2 ust. 3 dyrektywy 2016/680. Norma ta wskazuje, że dyrektywa 2016/680 nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa UE oraz przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii. Istotny jest także art. 2 ust. 2 dyrektywy 2016/680, który wskazuje, że

dyrektywa ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych.

Należy tutaj wskazać za literaturą przedmiotu, że art. 3 OchrDanychZwPrzestU budzi wiele zastrzeżeń co do jego zgodności ze wskazanym przepisem dyrektywy 2016/680, a w niektórych opiniach składanych w trakcie procesu legislacyjnego wprost wyrażono pogląd o niezgodności tego przepisu z dyrektywą [por. A. Grzelak (red.), Ustawa o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości. Komentarz, Legalis/el. 2019, komentarz do art. 3; M. Gumularz (w:) Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz, red. M. Gumularz, P. Kozik, K. Kozieł, Warszawa 2018, s. 89; A. Grzelak, M. Gumularz (w:) Ochrona danych osobowych w sądach..., s. 59 i n.; G. Sibiga, Opinia prawna dotycząca rządowego projektu ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (druk sejmowy Nr 2989), Warszawa 30.11.2018 r., <http://orka.sejm.gov.pl/rexdomk8.nsf/0/8D4488A044FBBC7BC125835300352D5F/%24File/i2768-18.rtf>; Opinie Ministerstwa Spraw Zagranicznych o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej z 15.6.2018 r., <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12310605/12502714/12502716/dokument345805.pdf> i z 14.8.2018 r., <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12310605/12502724/12502726/dokument355779.PDF>, dostęp: 20.7.2019 r.]. Stanowisko autora odnośnie do przedmiotowego tematu zostanie przedstawione po omówieniu dwóch rodzajów sytuacji, w których ustawodawca stwierdził wykluczenie stosowania przepisów OchrDanychZwPrzestU.

2. Należy tutaj wskazać za Prezesem UODO, że prawidłowym rozpoczęciem art. 3 OchrDanychZwPrzestU powinno być wskazanie dotyczące niestosowania przepisów ustawy do danych osobowych, a nie do ochrony danych osobowych (por. stanowisko Prezesa UODO z 18.6.2018 r., ZWME.070.1.2018, <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12310605/12502714/12502716/dokument346092.pdf>, dostęp: 20.7.2019 r.). Przepisy OchrDanychZwPrzestU mają przecież zastosowanie do samych danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy w celu rozpoznawania, wykrywania, zwalczania czynów zabronionych i zapobiegania im, a nie do sposobów czy systemów ochrony tych danych.

II. Niestosowanie przepisów OchrDanychZwPrzestU w zakresie akt prowadzonych na podstawie wskazanych przepisów

3. W pierwszym ustępie art. 3 OchrDanychZwPrzestU ustawodawca wprowadził wyłączenie zastosowania przepisów OchrDanychZwPrzestU w zakresie ochrony danych osobowych (jak wskazano na początku przypisu, prawidłowo należałoby wskazać –

w zakresie danych osobowych) w odniesieniu do akt spraw lub czynności lub urzędzeń ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych prowadzonych na podstawie wymienionych w nim ustaw. Ustawodawca w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazał, że zakres wskazanych ustaw dotyczy zasad sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a przywołane ustawy określają także prawa osób, których dane dotyczą, a będących uczestnikami postępowania (por. uzasadnienie do projektu ustawy – druk sejmowy Nr 2989 Sejmu VIII kadencji). Ponadto ustawodawca argumentował swoje stanowisko, twierdząc, że akta sprawy prowadzonej na podstawie przepisów proceduralnych wskazanych w art. 3 ust. 1 OchrDanychZwPrzestU nie spełniają definicji zbioru danych, a takie działanie polegające na wyłączeniu przepisów OchrDanychZwPrzestU jest możliwe w świetle art. 18 dyrektywy 2016/680 oraz motywów 20 i 49 dyrektywy 2016/680. Według ustawodawcy komentowane wyłączenie jest odpowiedzią na potrzeby po stronie obywateli do tego, aby postępowanie karne przebiegało sprawnie i skutecznie, a bezpieczeństwo świadków i pokrzywdzonych było chronione.

4. Odnosząc się do pierwszego z przytoczonych argumentów ustawodawcy w zakresie tak szerokiego wyłączenia stosowania ochrony danych osobowych, należy wskazać, że zgodnie z art. 3 pkt 6 dyrektywy 2016/680 zbiorem danych jest uporządkowany zestaw danych osobowych dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy jest scentralizowany, zdecentralizowany czy rozproszony funkcjonalnie lub geograficznie. Nie powielając rozbudowanej argumentacji znajdującej się w uzasadnieniu do OchrDanychZwPrzestU w zakresie tezy, w świetle której akta sądowe nie są zbiorem danych osobowych, należy wskazać odmienny punkt widzenia. I tak w wyroku z 10.7.2018 r. (C-25/17, Legalis) TSUE wskazał, że przez pojęcie zbioru, o którym mowa w art. 2 lit. c dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 24.10.1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.Urz. UE L 281 z 23.11.1995 r., s. 31) (obecnie uchylona), należy rozumieć taki zbiór danych, który jest zorganizowany według określonych kryteriów umożliwiających łatwe ich odnalezienie dla celów ich późniejszego wykorzystania, oraz podkreślił – co w tym aspekcie jest najistotniejsze – że aby taki zestaw danych osobowych był objęty pojęciem zbioru, nie jest konieczne, by zawierał kartoteki, szczególne rejestry lub inne systemy służące wyszukiwaniu.

Znając procedury prowadzenia postępowań sądowych, których część przepisów wskazano w treści komentowanego art. 3 ust. 1 OchrDanychZwPrzestU, można stwierdzić, że dane osobowe znajdujące się w aktach sądowych są zorganizowane według określonych kryteriów, np. charakteru uczestniczenia w postępowaniu karnym (pokrzywdzony, oskarżony).

Orzecznictwo

Dane osobowe korzystają z ochrony przewidzianej ustawą o ochronie danych osobowych już wówczas, jeżeli tylko mogą znaleźć się w zbiorze, bez względu na to, czy się w nim ostatecznie znalazły, a ustawa w odniesieniu do różnych etapów i rodzajów przetwarzania danych określa jeszcze dodatkowe uprawnienia osób, których dane te dotyczą (rozdział 4

OchrDanychU97). Rzecz bowiem w tym, że każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych (art. 1 ust. 1 OchrDanychU97), a nie jedynie ten, czyje dane znalazły się już w zbiorze. To nie powinno budzić wątpliwości, iż ochrona danych osobowych, o jakiej mowa w OchrDanychU97, odnosi się już do etapu ich zbierania, a następnie fazy przechowywania i niszczenia, i to choćby nie znalazły się one ostatecznie w zbiorze danych osobowych. Nie może bowiem być pozbawiona w ogóle ochrony prawnej płynącej z ustawy w odniesieniu swych danych osoba, której dane – mimo że zbierane, czyli przetwarzane w rozumieniu tej ustawy – nie znalazły się w zbiorze, i to tylko dlatego, że nie weszły one do zbioru (post. SN z 11.12.2000 r., II KKN 438/00, Legalis).

Wskazany na wstępie art. 2 ust. 2 dyrektywy 2016/680 odnosi się do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany, a takim sposobem jest przecież przetwarzanie danych osobowych w urządzeniach ewidencyjnych, w tym tworzonych i przetwarzanych z wykorzystaniem technik informatycznych. Przykładem takiego systemu może być sądowy system teleinformatyczny, służący m.in. do przechowywania treści zapadłych orzeczeń, zarządzeń oraz ich uzasadnień (art. 84 § 1 pkt 7 RegSądR). W związku z powyższym akta sprawy prowadzonej, np. w oparciu o procedurę karną są przechowywane przez sąd zarówno w wersji papierowej, jak i z wykorzystaniem technik informatycznych w zakresie danych osobowych znajdujących się w tych aktach (opinia Ministerstwa Spraw Zagranicznych o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej z 14.8.2018 r., <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12310605/12502724/12502726/dokument355779.PDF>, dostęp: 22.7.2019 r.). Zdaniem autora należy poprzeć wnioszek *G. Sibigi*, że w sytuacji połączenia akt z system teleinformatycznym umożliwiającym dostęp do danych osobowych zawartych w takich aktach staną się one co najmniej częścią zbioru (*G. Sibiga*, *Opinia...*, s. 7). Zbieżne z powyższym stanowisko prezentował także Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, wskazując, że za zbiór danych można uznać wszelkie materiały gromadzone w formie akt, w tym sądowe, prokuratorskie, policyjne i inne zawierające dane osobowe (por. informację znajdującą się na stronie GIODO: https://www.giodo.gov.pl/317/id_art/979/j/pl, dostęp: 22.7.2019 r.).

5. Drugim argumentem ustawodawcy było brzmienie art. 18 dyrektywy 2016/680, który wskazuje na możliwość zapewnienia przez państwa członkowskie, by wykonywanie praw, o których mowa w art. 13 dyrektywy 2016/680 (obowiązek administratora udostępnienia lub przekazania informacji osobie, której dane dotyczą), art. 14 dyrektywy 2016/680 (prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą) i art. 16 dyrektywy 2016/680 (prawo do sprostowania lub usunięcia danych osobowych oraz ograniczenia ich przetwarzania), odbywało się zgodnie z prawem państwa członkowskiego, jeżeli dane osobowe znajdują się w orzeczeniu sądu, protokole lub aktach sprawy przetwarzanych w toku postępowania przygotowawczego lub sądowego w sprawie karnej. **Artykuł 18 dyrektywy 2016/680 odnosi się wyłącznie do realizacji niektórych praw osoby, której dane dotyczą, a nie do całkowitego przedmiotu regulacji dyrektywy, w tym do bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych** (por. *G. Sibiga*, *Opinia...*, s. 7).

Ponadto w opinii przedstawionej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wskazano wprost, że art. 3 OchrDanychZwPrzestU jest niezgodny z dyrektywą 2016/680, a stanowisko to zostało uznano za trafne w opinii Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP [T. Jaroszyński, Opinia prawna dotycząca zakresu rządowego projektu ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (druk nr 2989) w świetle dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 28.11.2018 r., s. 5 i n., <http://orka.sejm.gov.pl/rexdomk8.nsf/0/E2F-8769F9A45643AC125834E002F27B8/%24File/i2765-18.docx>, dostęp: 22.7.2019 r.]

6. Motyw 20 dyrektywy 2016/680 odnosi się do zapewnienia spójności prawa wdrażającego dyrektywę oraz procedur prawa karnego procesowego, a nie wprowadza obowiązku wyłączenia stosowania przepisów powstałych na kanwie dyrektywy. Motyw ten wprost wskazuje, że dyrektywa nie powinna stanowić dla państw członkowskich przeszkody w określaniu – w krajowym prawie karnym procesowym – operacji i procedur przetwarzania danych osobowych przez sądy i inne organy wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza danych osobowych ujmowanych w orzeczeniach sądowych lub aktach związanych z postępowaniem karnym. Motyw 49 dyrektywy 2016/680 stanowi ponadto, że jeżeli dane osobowe przetwarzają się w toku postępowania przygotowawczego i sądowego w sprawie karnej, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia wykonywania prawa do informacji, dostępu lub poprawienia, usunięcia i ograniczenia przetwarzania zgodnie z krajowymi przepisami o postępowaniu sądowym. Jak widać, z przytoczonego motywu nie wynika wprowadzony przez krajowego ustawodawcy obowiązek wyłączenia stosowania omawianych przepisów w tak szerokim zakresie.

III. Niestosowanie przepisów OchrDanychZwPrzestU w zakresie wskazanych służb specjalnych

7. Komentowany art. 3 ust. 2 OchrDanychZwPrzestU wyłącza stosowanie przepisów OchrDanychZwPrzestU do ochrony danych osobowych przetwarzanych w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa narodowego, nie wprowadzając definicji tego pojęcia. Ustawodawca wskazał, że brak takiego stosowania przepisów ma miejsce także w ramach realizacji zadań ustawowych służb specjalnych (por. art. 11 BezpWewnU).

8. W zakresie dotyczącym wyłączenia zasad przetwarzania danych osobowych w związku z bezpieczeństwem narodowym należy wskazać, że według ustawodawcy działanie to umocowane jest w art. 2 ust. 3 lit. a dyrektywy 2016/680. Przepis ten wyłącza stosowanie dyrektywy 2016/680 do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa Unii. Należy podkreślić, że nie można uznać, aby działalność podmiotu nieobjętego zakresem prawa Unii była tożsama z wprowadzonym w art. 3 ust. 2 OchrDanychZwPrzestU określeniem „w tym w ramach realizacji zadań ustawowych”. Należy także wskazać za Ministerstwem Spraw Zagranicznych, że takie podmiotowe wyłączenie służb w zakresie OchrDanychU zostało ocenione przez Komisję Europejską jako niezgodne z prawem unijnym (por. opinia MSZ o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku